

M.e.r.-beoordeling ENKA-terrein, deelgebied I

Aanmeldingsnotitie

13 januari 2022

Verantwoording

Titel	M.e.r.-beoordeling ENKA-terrein, deelgebied I
Opdrachtgever	AM B.V.
Projectleider	Renze Haitsma
Auteur	Laura van der Stelt
Tweede lezer	Renze Haitsma
Projectnummer	1282994
Aantal pagina's	19
Datum	13 januari 2022
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding vormvrije m.e.r.-beoordeling	4
1.2	Procedure vormvrije m.e.r.-beoordeling	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Plaats en kenmerken van het project	6
2.1	Plaats van het project	6
2.2	Kenmerken van het project	8
3	Beschrijving van milieueffecten (kenmerken van potentiële effecten)	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Bodem	10
3.3	Water	11
3.4	Natuur	12
3.5	Archeologie	14
3.6	Landschap en cultuurhistorie	15
3.7	Effecten op overige milieuaspecten	16
3.8	Cumulatie	18
4	Conclusie	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding vormvrije m.e.r.-beoordeling

Projectontwikkelaar AM B.V. is voornemens deelgebied I van het voormalige ENKA-terrein aan ten hoogte van de Akulaan 2 te Ede te herontwikkelen. Het plan is om 155 appartementen en 14 grondgebonden woningen te realiseren op de locatie waar op dit moment een tijdelijke parkeervoorziening is. Het realiseren van nieuwe infrastructuur, parkeerplaatsen en de inrichting van de openbare ruimte zijn onderdeel van het plan. Het deelgebied I is onderdeel van een grotere herontwikkeling van het gehele ENKA-terrein.

Figuur 1.1 Ligging van de deelgebied I

Naast het ENKA-terrein wordt het totale gebied van de voormalige kazerneterreinen en de spoorzone in de toekomst herontwikkeld, ook wel Ede-Oost Spoorzone genoemd. In 2005 is voor deze ontwikkeling een masterplan opgesteld. Het plan moet voorzien in de lokale en regionale woningbehoeften en invulling van maatschappelijke voorzieningen.

De herontwikkeling van het ENKA-terrein is een particulier initiatief. De gronden zijn in

eigendom van Grondbank Bennekomseweg CV. De gemeente Ede en Grondbank Bennekomseweg CV hebben voor de herontwikkeling een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De projectontwikkeling is in handen van AM B.V.

Voor het ENKA-terrein is eerder een milieueffectrapport gemaakt (25 februari 2009). De ontwikkeling van deelgebied I wordt evenwel aangemerkt als een wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject, omdat de opzet en omvang van dit deelgebied zijn gewijzigd ten opzichte van de eerdere plannen. Voor de ontwikkeling van het terrein moet daarom worden beoordeeld of gezien de (mogelijke) milieueffecten het noodzakelijk is om een milieueffectrapport te maken (zie paragraaf 1.2). Voorliggende aanmeldingsnotitie geeft het bevoegd gezag van de gemeente Ede de informatie die nodig is om het besluit te kunnen nemen of een nieuw milieueffectrapport nodig is. De m.e.r.-beoordeling betreft de bouw- en gebruiksfase van het project. Deze m.e.r.-beoordeling heeft betrekking op het bestemmingsplan "Ede, ENKA Noord- West, plandeel zuid".

1.2 Procedure vormvrije m.e.r.-beoordeling

De Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. maken onderscheid tussen activiteiten die m.e.r. plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten, die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). M.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten waarvoor het bevoegd gezag (in dit geval gemeente Ede) moet beoordelen of de aard en kenmerken van de activiteit zodanig zijn dat een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Onderhavige ontwikkelingen betreft een wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject. . Het gaat om realisatie van nieuwe woningen, bedrijven en parkeerplaatsen op een locatie waar dit eerst niet aanwezig was. In de toelichting op het Besluit m.e.r. zijn een aantal voorbeelden van bouwprojecten opgenomen die als stedelijk ontwikkelingsproject kunnen worden aangemerkt. In dat kader wordt verwezen naar woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Al deze voorbeelden hebben met elkaar gemeen dat het een versterking of urbanisering van een gebied betreft.

Beoordeling nadelige milieugevolgen

Het opstellen van een m.e.r.-beoordeling voor de ontwikkeling van terrein I op het ENKA-terrein valt onder categorie D 11.2 van het besluit m.e.r.: *'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'*.

In die categorie is een drempelwaarde opgenomen van:

- Een oppervlakte van 100 hectare of meer
- Een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
- Een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer

Boven deze drempelwaarde geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht maar ook onder de drempelwaarde kunnen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Voorliggende

aanmeldingsnotitie is opgesteld om te kunnen inschatten of nadelige milieueffecten bij de werkzaamheden worden verwacht.

Op basis van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn er twee mogelijke uitkomsten:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen of significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen niet uitgesloten worden: er dient een m.e.r.-procedure doorlopen te worden
- Belangrijke nadelige milieugevolgen treden niet op: er wordt gemotiveerd aangegeven dat geen m.e.r.-procedure hoeft te worden doorlopen

Aanmeldingsnotitie

Het nut van voorliggende aanmeldingsnotitie is dat in een vroeg stadium beoordeeld wordt of een activiteit belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. De beslissing van het bevoegd gezag of een milieueffectrapportage moet worden opgesteld, vindt plaats op basis van deze notitie.

Deze aanmeldingsnotitie is vormvrij, maar heeft wel een aantal inhoudelijke voorwaarden. De aanmeldingsnotitie moet in ieder geval informatie bevatten over de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van de activiteit, conform bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn. Binnen zes weken nadat de initiatiefnemer deze informatie heeft verstrekt, moet het bevoegd gezag (Gemeente Ede) beslissen of een MER moet worden opgesteld.

1.3 Leeswijzer

In dit hoofdstuk is de aanleiding van de vormvrije m.e.r.-beoordeling en de inhoud van dit rapport beschreven. Hoofdstuk 2 beschrijft de kenmerken en de plaats van het project. In hoofdstuk 3 wordt de beschrijving van de milieueffecten (kenmerken van potentiële effecten) gegeven. Tot slot bevat hoofdstuk 4 de conclusie. Er is gebruik gemaakt van diverse onderzoeksrapporten waarvan literatuurverwijzingen zijn opgenomen. Voor het overige is, zoals gebruikelijk bij m.e.r.-beoordelingen, de toetsing gebaseerd op expert judgement.

2 Plaats en kenmerken van het project

2.1 Plaats van het project

Het ENKA-terrein is onderdeel van het plangebied Ede-Oost. Het plangebied Ede-Oost (120 hectare netto) ligt tussen het huidige stedelijke gebied en de Veluwe in. Het plangebied bestaat uit vier kazerneterreinen, het voormalige ENKA-fabriekscomplex, het station en de stationsomgeving, de kop van de Parkweg en het westelijk deel van de spoorzone. Op het ENKA-fabriekscomplex, ofwel ENKA-terrein, wordt deelgebied I, samen met deelgebied H5, als laatste ontwikkeld.

Figuur 2.1 Ligging Ede-Oost spoorzone en ENKA-terrein (rood omcirkeld)

Het projectgebied voor de herontwikkeling van de deelgebied I ligt aan de zuidooststrand van Ede. Ten westen van het projectgebied liggen woonwijken. Aan de noordzijde wordt het gebied afgebakend door een druk bereden spoor en station Ede-Wageningen (noordwestelijk gelegen). Ten direct oosten en zuiden van het projectgebied ligt het ENKA-terrein waar in verschillende gebieden woningen en bedrijvigheid worden of reeds zijn gerealiseerd. In de huidige situatie is de locatie deels braakliggend en deels verhard met puin of stelconplaten.

De bos- en heideterreinen ten oosten van Ede maken alle deel uit het Natura 2000-gebied Veluwe. De Veluwe is onder andere van belang als bos-, heide-, stuifzand-, ven- en beekdalgebied. Het boomrijke gedeelte ten oosten van het ENKA-terrein is tevens onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), op circa 550 meter van deelgebied I.

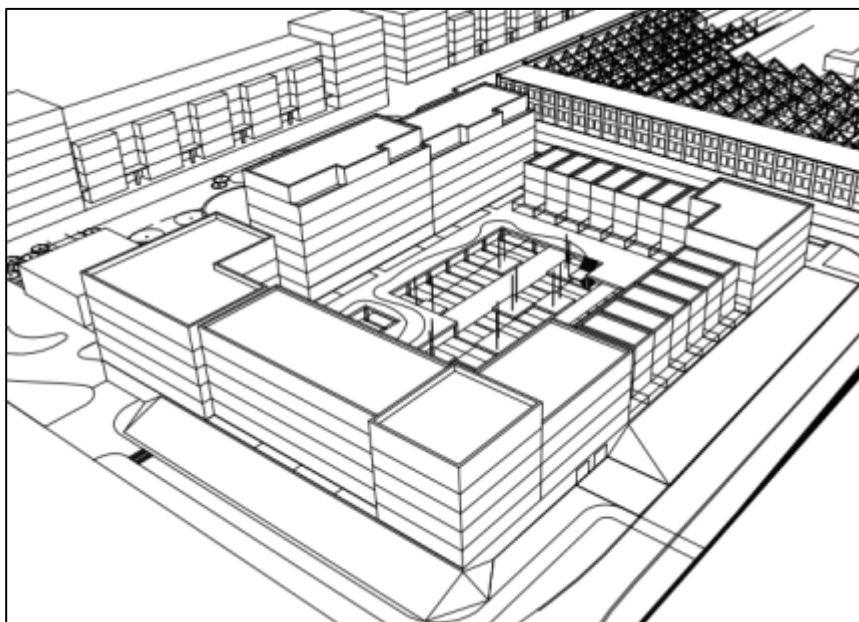

Figuur 2.2 Ligging Natura 2000 Veluwe

Op circa 550 m ten oosten van het plangebied ligt het beschermd Natura2000-gebied Veluwe. Verder is op of nabij het ENKA-terrein geen sprake van de natuurtypen zoals genoemd in bijlage III van de Europese m.e.r. richtlijn. Wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en parken. Rijkdom en regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen in dit gebied is niet aan de orde. Het was een parkeerplaats en wordt een stedelijke zone.

2.2 Kenmerken van het project

Het totale ENKA-terrein betreft 38,8 hectaren, waaronder deelgebied I 9.550 m² beslaat. In deelgebied I worden 169 woningen gebouwd, overwegend bestaande uit appartementen van en daarnaast 14 grondgebonden woningen. De gebouwhoogten valt tussen de 10 en 23 meter, met 3 tot 7 bouwlagen. In het middenterrein worden 173 parkeerplaatsen gerealiseerd. Naast woningen komt er ook plaats voor commerciële doeleinden, met een gebruiksoppervlakte van circa 305 m². Binnen het bestemmingsplan is hier ruimte voor bedrijven met bedrijfscategorieën van voornamelijk 1 voor horeca, kantoor en culturele voorzieningen. In het bestemmingsplan is een mogelijkheid opgenomen voor het toestaan van een functie voor horeca categorie 2, dienstverlening categorie 1 of gezondheids- en welzijnsorganisaties categorie 1. Hiervoor moet nog de gemeente nog een afweging maken.

Figuur 2.3 Impressie nieuwbouw deelgebied I

Er wordt gestreefd naar een groene en natuur-inclusieve buurt, met onder andere groene daken en ruimte voor flora en fauna. Tevens wordt voldaan aan de BENG (bijna energie neutrale gebouwen). Het complex van fabriekshallen en bedrijfsbebouwing van de voormalige ENKA-fabriek is een belangrijk industrieel artefact. De naam staat voor Nederlandse Kunstzijdefabriek.

Het fabriekscomplex en gebouwdelen zijn deels gehandhaafd en vormen de structuur van de verkaveling.¹

Het plangebied voor deelgebied I wordt bouwrijp gemaakt voor nieuwbouw. Hierbij worden de stelconplaten verwijderd en een deel van het terrein ontgraven. De aanlegfase van deelgebied I duurt circa 2 jaar. De start van de bouw staat gepland in begin 2023. De oplevering van de ontwikkeling staat gepland voor het laatste kwartaal van 2024. Voor het bouwrijp maken van deelgebied I wordt een deel van het terrein ontgraven, en wordt zand afgevoerd. De fundering zal bestaan uit boorpalen, waardoor er geen sprake is van heiwerkzaamheden.

Gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Naast het gebruik van water en de bestaande grond is extra geen gebruik van natuurlijke hulpbronnen in het gebied voorzien.

Productie van afvalstoffen

Tijdens de bouwfase worden afvalstoffen geproduceerd. De ontwikkeling van terrein I leidt niet tot een structurele productie van afvalstoffen. Afvalstoffen geproduceerd in de bouwfase worden gescheiden afgevoerd. Het afvalwater tijdens de gebruiksfase wordt ingezameld met een vrijverval vuilwater rioolstelsel dat afstroomt naar de bestaande gemengde riolering van Ede.

Verontreiniging en hinder

Er vindt een stijging van verkeersgeneratie plaats van tussen de 244 en 385 motorvoertuigen per etmaal.² Dit zorgt voor een lichte stijging in verkeershinder en luchtvervuiling ter plaatse van deelgebied I (zie paragraaf 3.7).

De ontwikkeling leidt door extra bouwverkeer tijdens de gebruiksfase tot een lichte verhoging aan extra verkeershinder of risico voor ongevallen. In het plangebied Ede Oost wordt tevens een nieuwe infrastructuur en wegverbredingen gerealiseerd, die aansluiten op de ontwikkelingen op het ENKA-terrein. Ook wordt op het ENKA-terrein voldoende parkeergelegenheid gecreëerd.

Risico van ongevallen

De ontwikkeling leidt door extra bouwverkeer tijdens de gebruiksfase tot een lichte verhoging aan risico voor ongevallen, maar is niet significant vanwege de lage bevolkingsdichtheid op het terrein. Vanwege de infrastructurele aanpassingen op en nabij het ENKA-terrein worden ongevallen ten gevolge van verkeer beperkt.

Grensoverschrijdend karakter

Vanwege de ligging van het plangebied is geen sprake van grensoverschrijdend karakter van de werkzaamheden. De herontwikkeling van het terrein heeft geen gevolgen voor het vervoer van

¹ Bestemmingsplan ENKA-terrein, Gemeente Ede, B01034.228000, 27 juli 2009

² Parkeerbalans, verkeersgeneratie en ontsluiting deelgebied I, ENKA-Ede, Adviesbureau Omega, 21-07-2021

gevaarlijke stoffen over de weg. De werkzaamheden vormen geen bijzonder risico voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.

Cumulatie

Op het ENKA-terrein wordt naast deelgebieden I ook andere deelgebieden herontwikkeld, waaronder deelgebied H5. Deelgebied I en H5 worden in dezelfde periode ontwikkeld. Vanwege de afstand tussen de deelgebieden, duur en aard van de ontwikkelingen worden de cumulatieve effecten beperkt geacht. De ontwikkelingen op de overige percelen van het ENKA-terrein zijn op het moment van de ontwikkeling van deelgebied I en H5 al afgerond. Hier wordt verder op ingegaan in paragraaf 3.8.

3 Beschrijving van milieueffecten (kenmerken van potentiële effecten)

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de ontwikkeling voor het milieu. Het gaat hierbij zowel om de positieve als de negatieve effecten in het plangebied en omgeving, en de mate van het effect. Deze notitie behandelt de milieuaspecten die van belang zijn bij de voorgenomen activiteit.

De milieuthema's in deze beoordeling zijn:

- Bodem
- Water
- Natuur (inclusief stikstofdepositie)
- Archeologie
- Landschap en cultuurhistorie
- Effecten op overige aspecten

Overige milieuthema's betreffen lucht, geluid, externe veiligheid. Deze worden gezamenlijk onder het kopje 'effecten op overige aspecten' beschouwd.

3.2 Bodem

Huidige situatie

Op het ENKA-terrein zijn meerdere bodemonderzoeken uitgevoerd. Tussen 1922 en 2002 is op het ENKA-terrein een kunstvezelfabriek gevestigd geweest. Door deze bedrijfsactiviteiten is in het verleden een diffuse verontreiniging met zware metalen, PAK en EOX ontstaan. Deze verontreiniging is gesaneerd middels het aanbrengen van een leeflaag van 1,0 meter met saneringsdoelstelling 'Wonen met tuin'.³ Ter plaatse van deelgebied I zijn onder de leeflaag enkele restverontreinigingen aanwezig.¹ Voor de herontwikkeling van het terrein is in deelgebied I een actualiserend bodemonderzoek uitgevoerd naar de aard en ernst van de restverontreinigingen. Hieruit blijkt dat de boven- en ondergrond maximaal licht is verontreinigd met PCB en/of PAK. Er zijn dus geen sterke verontreinigingen aanwezig. De bodemfunctieklassering van het gehele ENKA-terrein betreft 'Wonen'.⁴

³ Actualiserend bodemonderzoek uitkeurvakken B1183 & B472 ENKA te Ede, InfraSoil, 01-20-2103, 19-11-2021

⁴ Bodemfunctiekaart, Omgevingsdienst de Vallei, 2018, [Bodemfunctiekaart](#)

De onderzoekslocatie heeft een globale hoogteligging van circa 22 m +NAP. Op basis van de bodemkaart van Nederland bestaat de bodem uit een deklaag van 8 meter bestaande uit Holtpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) formatie van Boxtel.

Effecten

Uit de resultaten van het bodemonderzoek kan worden geconcludeerd dat er geen matig of sterke verontreinigingen en/of andere bodemrisico's worden verwacht binnen het plangebied. De verontreinigingen door bodembedreigende activiteiten op het terrein zijn gesaneerd (door middel van afdekking met een leeflaag). Onder de leeflaag zijn de concentraties van de restverontreiniging onder de interventiewaarde.

Voorafgaand aan grondverzet dient de kwaliteit van de grond inclusief PFAS worden bepaald. De bodemfunctieklaas betreft 'landbouw/natuur'. In 2020 is een bodemkwaliteitsklassekaart PFAS opgesteld, welke gebruikt kan worden als milieuhygiënische bewijs voor grondverzet. Aangezien in geen van de zones het rekenkundig gemiddelde de achtergrondwaarden overschrijdt, wordt voor PFAS de grond geclassificeerd als 'landbouw/natuur'. De ontwikkeling van terrein I leidt niet tot aanpassingen in de bodemkwaliteit. Zowel in de aanleg- als gebruiksfase worden geen bodemverontreinigingen of zettingen verwacht. Hooguit leiden de graafwerkzaamheden en bouw van het wooncomplex tot een andere bodemopbouw in de bovenste laag. Voor het thema bodem worden geen belangrijke nadelige milieueffecten verwacht.

3.3 Water

Huidige situatie

De regionale grondwaterstromingsrichting van het freatisch grondwater is globaal zuidwestelijk. De grondwaterstand bedraagt circa 7 m-mv. Op onderzoekslocatie wordt geen grondwater onttrokken. Op de onderzoekslocatie ligt niet in een grondwaterbeschermings- en/of grondwaterwingebed. Op het ENKA-terrein is geen oppervlaktewater aanwezig.

Effecten

Vanwege de diepte waarop het grondwater in het plangebied is aangetroffen is bemaling niet noodzakelijk.⁵ Verwacht wordt dat de ontwikkeling van het gebied geen invloed heeft op de grondwaterstand.

De ontwikkeling van woningbouw op terrein I heeft geen effecten op de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit. Het extra oppervlak aan verharding dient volgens richtlijnen van het Waterschap Vallei en Veluwe gecompenseerd te worden in de vorm van wateropvang, om mogelijke wateroverlast te voorkomen. De aanleg van bergingsvoorzieningen dient gelijk te staan met het aanleggen van verhardingen. Er is een vereiste waterberging van 40 mm. Dit komt overeen met 11.760 m³ voor het gehele ENKA-terrein.⁶ De benodigde waterberging voor deelgebied I is niet apart berekend.

⁵ Natuurtoets ontwikkeling deelgebied H5 aan de Doctor Hartogsweg te Ede, TAUW, R001-1280084DEU-V02-nda-NL, 11 juni 2021

⁶ Rioleringsplan voormalige ENKA-terrein te Ede, MWH B.V., W10A0023, 14 juni 2010

Vanwege de ligging van het ENKA terrein is het thema waterveiligheid buiten beschouwing gelaten. Er worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema water.

3.4 Natuur

Huidige situatie

Het ENKA-terrein is gelegen naast de Veluwe. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe is voor deelgebied I circa 500 meter. De overige Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn Binnenveld (circa 5,1 km afstand) en de uiterwaarden van de Nederrijn die deel uitmaken van Natura 2000-gebied Rijntakken (circa 6,6 km afstand).

Door TAUW is een voortoets uitgevoerd aan de kaders van de Wet natuurbescherming⁷. Daarin wordt onderzocht of de ontwikkeling mogelijk (significant) negatieve effecten heeft op instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. Ook is beoordeeld wat de effecten binnen en buiten Natura 2000-gebieden zijn van de bouw- en gebruiksfase. Voor de beoordeling van de effecten is gekozen voor een straal van 500 meter, aangezien de relevante milieueffecten buiten deze straal geen effect hebben. Binnen de straal van 500 meter van het plangebied zijn slechts twee leefgebieden aangewezen: Lg13 Bos van arme zandgronden en Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden.⁵ Deze leefgebieden zijn niet aangewezen als habitatype. Omdat het geen habitatype betreft, is hier geen sprake van instandhoudingsdoelen. Wel zijn de gebieden relevant voor de Habitat- en vogelrichtlijnsoorten. In deze gebieden betreft het de draaihals, wespandief en zwarte specht.⁶

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet combineert de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet. Deze wet regelt de gebiedsbescherming en soortenbescherming. De Provincie Gelderland heeft een vergunning gebiedsbescherming verleend in het kader van Wet natuurbescherming.

Effecten

Soortbescherming

In de quickscan opgesteld door TAUW zijn de ontwikkelingen getoetst aan de beschermde diersoorten conform de WnB,⁸ Een belangrijk aandachtspunt is dat op voorhand niet is uit te sluiten dat de teunisbloempijlstaart (nachtvlinder) voorkomt in het deelgebied I en zich daar voortplant. Op het braakliggende terrein in deelgebied I is de teunisbloem aangetroffen, wat een indicatie is voor de mogelijke aanwezigheid van de teunisbloemstaart. Soortgericht ecologisch onderzoek naar teunisbloempijlstaart is nodig in de periode juni-september om te bepalen of er maatregelen getroffen moeten worden. In overleg met de provincie is voor in november 2021 een ontheffing van de Wet natuurbescherming ingediend.

⁷ Natuurtoets bouwrijp maken Parkeerplaats De Fietser bij Akulaan 2 te Ede, TAUW, R001-1280084DEU-V01-mfv-NL, 25 februari 2021

⁸ Quickscan nieuwbouw ENKA terrein deelgebied I, TAUW, R001-1282409VSX-V02-efm-NL, 7 september 2021

Het is van belang te voorkomen dat karrensporen ontstaan op het bouwterrein om te voorkomen dat zwervende rugstreeppadden (amfibie) het gebied koloniseren. Door het bouwterrein glad af te werken wordt dit risico geëlimineerd. In de quickscan wordt geadviseerd om buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden, om verstoring/vernieling van vogelnesten te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels in het broedseizoen is voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Voor het beschermen van broedvogels met een Natura 2000-instandhoudingsdoel wordt in de natuurtoets aanbevolen te voorkomen dat het terrein verruigt, door het gras kort te houden en geen steilranden te creëren.

Voor de overige soorten worden geen effecten verwacht en dienen er geen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

Door TAUW is ook een memo natuurinclusief bouwen opgesteld, waarin wordt beschreven en onderbouwd welke natuurinclusieve maatregelen AM B.V. gaat verwerken in het ontwerp van deelgebied I.⁹ AM B.V. heeft de ambitie om alle in dit memo beschreven maatregelen daadwerkelijk te realiseren. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit.

Gebiedsbescherming (inclusief stikstof)

Door de werkzaamheden zal er in de aanlegfase optische verstoring optreden. Dit houdt in dat voor vogel- en habitatsoorten vluchtgedrag optreedt door de verhoogde aanwezigheid van mensen. Daarnaast treedt tijdens de bouwfase verstoring op door versterking in geluid en licht. Deze verstoringen gelden alleen voor soorten die zich aan de uiterste rand van het Natura 2000-gebied of boven de boomtoppen bevinden. Omdat de lichtsterkte afneemt over afstand, zal de verstoring door licht minimaal zijn. In de gebruiksfase is geen sprake van optische verstoring of verstoring van licht of geluid. Er is sprake van een tijdelijke invloed. Daarnaast is in het natuurgebied voldoende alternatief leefgebied beschikbaar. Effecten op de Habitatrichtlijnsoorten als de Vogelrichtlijnsoorten als gevolg van verstoring door licht en geluid, of optische verstoring zijn uitgesloten.

De herontwikkeling draagt zowel in de tijdelijke aanlegfase als in de permanente gebruiksfase bij aan de stikstofdepositie in de omgeving als gevolg van het neerslaan van emissies van NO_x (stikstofoxiden) en NH₃ (ammoniak) die vrijkomen door de verbrandingsmotoren van de mobiele werktuigen (aanlegfase) en het bestemmingsverkeer (gebruiksfase). De woningen worden aangesloten op het warmtenet waardoor er in de gebruiksfase geen emissies zijn van stikstofhoudend stoffen door verbrandingsprocessen van stookinstallaties.

Om de uitvoerbaarheid op dit onderdeel zeker te stellen en omdat de drempelwaarde voor vergunningplicht (1 mol N/ha/jaar) voor activiteiten die onderdeel zijn van een prioritair project wordt overschreden, is een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd bij

⁹ Memo natuurinclusief bouwen deelgebied I, ENKA terrein Ede, TAUW, N001-1282409MAR-V01-ssc-NL, 7 juli 2021

de provincie Gelderland.¹⁰ Voor de vergunning zijn AERIUS-berekeningen van de aanlegfase en de gebruiksfase uitgevoerd.¹¹

De depositie in de gebruiksfase is alleen gezamenlijk berekend voor deelgebied I en H5. Dit komt uit op 0,07 mol/ha/jr.¹²

Bij de ontwikkeling van deelgebied I is ruimte aangevraagd in het stikstofregistratiesysteem. De aanvraag is ter toetsing in het AERIUS Register ingevoerd. Uit de toelichting bij de WNB-vergunning blijkt voldoende ruimte in het stikstofregistratiesysteem beschikbaar. Er is depositieruimte voor de aanvraag gereserveerd. Door compensatie met het stikstofregistratiesysteem leidt het project niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De WNB-vergunning is dan ook verleend en onherroepelijk (juli 2021).

3.5 Archeologie

Huidige situatie

Op de archeologische verwachtingskaart is de zien dat het gebied een hoge archeologische verwachtingswaarde heeft. Door een afdekkende laag zijn de archeologische resten mogelijk goed geconserveerd. Er is geen archeologisch Rijksmonument of terrein van archeologische waarde (TAW) aanwezig.¹³ In 2007 is door Arcadis een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.¹⁴ Hieruit blijkt dat door de egalisatie van het ENKA-terrein en de graafwerkzaamheden tijdens en na de bouw (en sloop) van de fabriek een vernietigende werking gehad op eventueel aanwezige (behoudenswaardige) archeologische resten. Door de eerder uitgevoerde werkzaamheden en sanering zijn eventuele archeologische resten verstoord. Dit beeld van een grotendeels verstoord bodemopbouw wordt bevestigd door eerder, in 1997, verricht verkennend milieukundig bodemonderzoek. Uit 157 boorstaten (van 302 boringen in totaal) blijkt met zekerheid een verstoord bodem; in 58 boorstaten is de bodemopbouw mogelijk niet meer intact. De boringen waaruit een verstoord bodemprofiel blijkt, zijn verspreid over het ENKA-terrein gezet.¹⁵

Effecten

Aangezien de locatie geen tot weinig onverstoord archeologische resten heeft wordt nader archeologisch onderzoek niet noodzakelijk geacht. De ontwikkeling van terrein I en leidt niet tot

¹⁰ Voortoets Herontwikkeling ENKA-terrein deelgebieden H en I, toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, Royal Haskoning DHV, 30-04-2019

¹¹ Ontwerpbesluit Verlenen Vergunning Wet natuurbescherming, Akulaan Ede ENKAterrein plangebied I en H5, Provincie Gelderland, 2020-004481, 18 februari 2021

¹² Aeries berekening. Gebouwen H5 en I, wegverkeer, Rstz2j2fSX3e.

¹³ Geo.ede.nl, archeologische informatie

¹⁴ Bureauonderzoek Archeologie Ede-Oost Uitbreiding, Gemeente Ede, Arcadis (rapport kenmerk 110623/NA7/002/000450, d.d. 24 september 2007

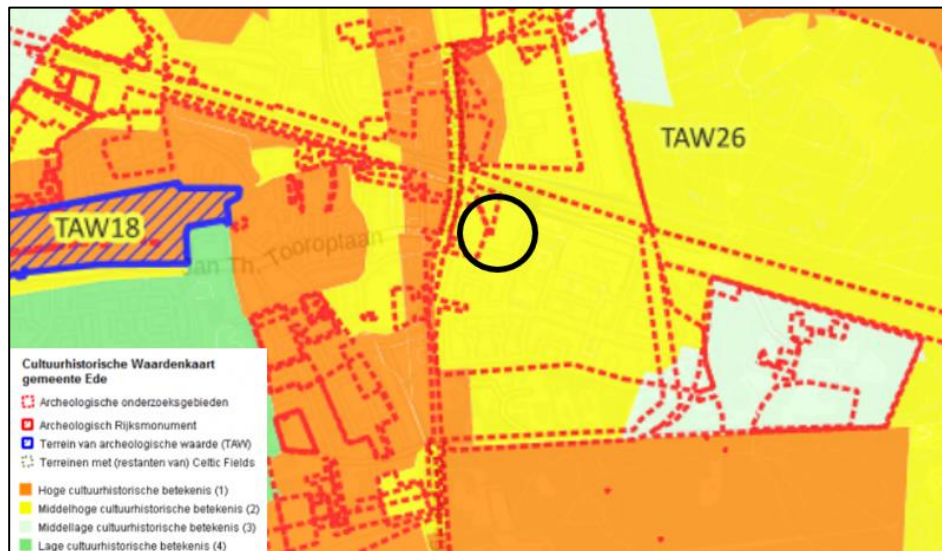
¹⁵ Grontmij Gelderland 1997: Verkennend bodemonderzoek Bedrijfsterrein Akzo Nobel Fibers te Ede, Arnhem (niet digitaal beschikbaar); Advies archeologie S. van der A d.d. 27 september 2002

aantasting van archeologische waarden. Er zijn dan ook geen belangrijk nadelige milieugevolgen voor het thema archeologie.

3.6 Landschap en cultuurhistorie

Huidige situatie

Volgens de kaart 'Waardering cultuurlandschap' heeft het terrein een middelhoge cultuurhistorische betekenis. De ENKA-fabriek (was-, kleed- en schaftlokaal) is een Rijksmonument en karakteristiek voor deze locatie. Voor de ontwikkeling van de nieuwe bestemming zijn in 2008 de fabrieksgebouwen gesloopt. Een aantal karakteristieke delen van de oude bebouwing die zijn bestempeld als rijksmonument worden onderdeel van de nieuwe wijk. De monumentale structuren is echter niet ter plaatse van deelgebied I. Ter plaatse van de deelgebied I zijn geen monumenten aanwezig.

Figuur 3.1 Cultuurhistorische Waardekaart Gemeente Ede

Effecten

In het ontwerp is rekening gehouden met de bestaande landschappelijke structuren. Hier wordt groen aan toegevoegd. In het bestemmingsplan is aangegeven dat een aantal belangrijke bomen en bomengroepen worden behouden, zoals de bomengroep nabij de zuidwestelijke entree en het een monumentale boom in de zuidelijke rand.¹⁶ Dit betreft echter geen bomen op of nabij deelgebied I. Een belangrijk aandachtspunt in het ontwerp is dan ook het behouden en vergroten van groen, en aansluiten op de ecologische kenmerken in de naastgelegen gebieden. Het deelgebied I kent geen Rijks- of gemeentelijke monumenten die door de werkzaamheden beïnvloed worden. Ook leidt de woningbouw niet tot aantasting van bijzondere landschapselementen omdat deze niet in het plangebied liggen. Ook cultuurhistorische waarden

¹⁶ Bestemmingsplan ENKA-terrein, Gemeente Ede, B01034.228000, 27 juli 2009

worden niet geschaad. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen belangrijk nadelige milieugevolgen voor het thema landschap en cultuurhistorie.

3.7 Effecten op overige milieuaspecten

In voorliggende notitie zijn de belangrijkste milieuthema's behandeld. Hieronder wordt toegelicht of er nog effecten zijn op overige milieuthema's (externe veiligheid, geluid en lucht).

Externe veiligheid

Het zoekgebied voor de maatregelen ligt niet in het invloedgebied van een transportroute gevaarlijke stoffen over het spoor, het water, een hoge druk aardgasleiding of van een Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen) inrichting. Ten noorden van de deelgebieden loopt een buisleiding langs het spoor. De ontwikkeling bevinden zich echter ruim buiten de PR (plaatsgevonden risico) contour van 5 meter uit de buisleiding. In het bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat de kans op een ongeval ter plaatse van het plangebied erg klein is.¹⁷ Voor de verlegging van de hogedruk aardgasleiding is eerder een rapport met kwantitatieve risicoanalyse opgesteld¹⁸. In deze kwantitatieve risicoanalyse is rekening gehouden met een aantal toekomstige woningbouwprojecten die onder de Veluwe Poort vallen, waaronder het ENKA-terrein. Uit de risicoanalyse blijkt dat voor de beoogde woningbouw het groepsrisico in alle gevallen ruim onder de oriëntatiewaarde voor de buisleiding ligt. Echter, een incident valt niet uit te sluiten (restrisico), en adequate blusmiddelen dienen aanwezig te zijn. Vanuit externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Geluid

Rondom deelgebied I zijn een aantal geluidbronnen aanwezig, bestaande uit spoor- en wegverkeer, het busplein, de P&R voorziening en gebouw De Fietser.

Voor deelgebied I is door DGMR een akoestisch onderzoek uitgevoerd en de aanvaardbaarheid van de realisatie van de woningen in het kader van Wet geluidhinder in kaart gebracht.¹⁹ Hieruit blijkt dat de geluidbelasting van het spoor voldoet aan de voorkeurswaarde (55 dB), maar dat de geluidbelasting van de Akulaan en de Stationstraat (verkeer) niet voldoet. Om geluidshinder te verminderen worden maatregelen getroffen in het gebouw en aan de gevels, waardoor voor het aspect geluid een aanvaardbaar woon-en leefklimaat kan worden gerealiseerd voor de beoogde woningbouw.

De realisatie van de plansituatie zorgt slechts voor een tijdelijke geluidsoverlast door de inzet van machines voor de bouw. Vanwege de lage bevolkingsdichtheid en afstand direct rondom het plangebied en het tijdelijke karakter van de werkzaamheden is dit geen significant negatief effect.

¹⁷ Bestemmingsplan ENKA-terrein, Gemeente Ede, B01034.228000, 27 juli 2009

¹⁸ Rapport Kwantitatieve Risicoanalyse Gastransportleiding N-568-10, met kenmerk 74101761-GCS 12.R.53074 van 14 september 2012, opgesteld door DNV KEMA Energy & Sustainability

¹⁹ Akoestisch onderzoek blok I, stationsgebied Ede, DGMR, 15 oktober 2021, M.2021.0472.00.R001

In onderstaande paragraaf wordt verder ingegaan op het thema geluid in het kader van milieuzonering.

Bedrijven en milieuzonering

Deelgebied I ligt binnen het effectgebied van het bestemde busstation. Het ligt daarnaast bij een grote parkeergrage van het NS-Station.

De toekomstige plansituatie betreft een gemengd gebied. Conform de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzoneringen worden richtafstanden gehanteerd voor bestemmingen in een gemengd gebied. Voor de bestemmingen nabij deelgebied I is geluid het relevante milieueffect. De richtafstanden voor de P&R voorziening (10 m) en het treinstation (50 m) voldoen. Voor het busplein geldt echter dat niet wordt voldaan aan de normstelling. Het gebouw de Fietser betreft bedrijfscategorie 3 met een richtafstand van 30 meter, welke tevens niet voldoet ten opzichte van deelgebied I. Echter, uit het eerder genoemde akoestisch onderzoek wordt geconcludeerd dat dit multifunctioneel gebouw geen onaanvaardbaar hinder (geluid) veroorzaakt. Voor het busplein geldt dat mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden, door onder andere het toepassen van gesloten balkonbalustrades. Ook ligt in de lijn der verwachting dat in de nabije toekomst elektrische bussen worden gebruikt, wat de geluidhinder vermindert.

Lucht

Tijdens de gebruiksfase wordt een verhoogde verkeersgeneratie verwacht van 244 t/m 383 mvt/etm²⁰. Uit de AERIUS-berekening volgt hiervoor een depositiewaarde van 0,07 mol/ha/jr. Voor deze uitstoot is een vergunning aangevraagd via het registratiesysteem. Voor deelgebied I worden geen bronnen gerealiseerd die zorgen voor extra uitstoot. De functies die worden gerealiseerd bij deelgebied I, zoals horeca en gezondheids- en welzijnzorg, veroorzaken geen significante uitstoot van fijnstof. Tevens worden de woningen gasloos gebouwd waarmee de uitstoot wordt vermindert. Tijdens de realisatiefase zorgt de verkeerstoename (van machines) voor een tijdelijke toename in uitstoot van stoffen. Dit is echter een tijdelijke situatie en vormt geen structureel negatief effect.

Verontreiniging en hinder

In de Wet Milieubeheer staat een aantal criteria die aandacht dienen te krijgen in een (vormvrije) m.e.r. beoordeling (onder andere productie van afvalstoffen, gebruik van natuurlijke hulpbronnen, grensoverschrijdend karakter). Hieronder is voor elk van deze punten beschreven of het bij de maatregelen relevant is.

Hinder zal hooguit tijdens de uitvoeringsperiode plaatsvinden. Binnen de grenzen van de uitvoeringslocatie is geen huidige (particuliere) bewoning/bebouwing. Langs de randen liggen wel eigendomspercelen en woonerven van particuliere eigenaren. Met deze omwonenden wordt tijdig gecommuniceerd over de uit te voeren maatregelen en de mogelijk te verwachten tijdelijke overlast. Dit voorafgaand aan de terinzagelegging van de aan te vragen vergunningen en tijdens de uitvoering. Er zullen weinig mensen blootgesteld worden aan hinder. In het plangebied Ede Oost wordt een nieuwe infrastructuur en wegverbredingen gerealiseerd, die aansluiten op de

²⁰ Parkeerbalans, verkeersgeneratie en ontsluiting deelgebied I, ENKA-Ede, Adviesbureau Omega, 21-07-2021

ontwikkelingen op het ENKA-terrein, om hinder te voorkomen. Ook wordt op het ENKA-terrein voldoende parkeergelegenheid gecreëerd. De ontsluiting voldoet tevens aan de NEN-normen.

Trillingen

Deelgebied is gelegen op circa 150 meter van de spoorlijn Ede – Arnhem, dichtbij het station Ede-Wageningen. Op basis van de afstand van het spoor is trillingshinder niet uit te sluiten. Voor deellocatie I vindt geen overschrijding van de SBR B-richtlijnen plaats voor zowel 's nachts als overdag, zoals beschreven in het trillingsonderzoek uitgevoerd door Movares.²¹ De verwachte trillingen voldoen echter niet aan de strenge streefwaarde voor de nacht, dit houdt in dat hinder van trillingen klein zijn, maar niet verwaarloosbaar. Verwacht wordt dat enkel in gebouwen met ongunstige constructieve eigenschappen trillingen worden ervaren. Dat is bij de nieuwbouw voor deelgebied I niet aan de orde. Voor het aspect trillingen zijn geen maatregelen noodzakelijk om een acceptabel woon- en leefklimaat in de woningen van te garanderen. Er treden geen belangrijke nadelige milieugevolgen op voor dit thema.

3.8 Cumulatie

Op het ENKA-terrein wordt naast deelgebied I ook andere deelgebieden herontwikkeld, waaronder deelgebied H5. Het cumulatieve effect van de verschillende maatregelen is beperkt. Voor het thema natuur is geen sprake van negatieve cumulatieve effecten omdat Natura2000-gebied of NNN wordt aangetast. Ook leiden de werkzaamheden cumulatief niet tot significante verstoring van beschermde soorten. Voor het thema water betekent dat gezamenlijk met andere ontwikkelingen een groter deel van het gebied verhard wordt. Dit wordt echter ook weer gecompenseerd. Door de gezamenlijke ontwikkeling van het ENKA-terrein verandert het landschap naar een meer verstedelijkt beeld. Dit wordt echter beoogd en leidt niet tot belangrijke nadelige milieugevolgen. Wanneer de werkzaamheden in beide deelgebieden gelijktijdig worden uitgevoerd kan geluidshinder, trillingen en verkeershinder door bouwverkeer versterkt worden. Vanwege de lage bevolkingsdichtheid direct rondom het plangebied en het tijdelijke karakter van de werkzaamheden is dit echter geen significant negatief effect.

4 Conclusie

Voorliggende notitie gaat in op de vraag of er bijzondere omstandigheden zijn vanwege de aard van de voorgenomen ontwikkeling, de kenmerken van de omgeving of de effecten van de ontwikkeling, die aanleiding zijn om een m.e.r.-procedure te doorlopen.

Op basis van deze notitie wordt geconcludeerd dat vanwege de voorgenomen ontwikkeling van deelgebied I geen belangrijke negatieve effecten te verwachten zijn voor de aspecten bodem, water, natuur, archeologie, landschap & cultuurhistorie en overige aspecten. De nieuwbouw van woningen leidt niet tot nadelige milieugevolgen voor gebiedsbescherming of soortenbescherming. Voor de bescherming van enkele soorten (met een Natura 2000-instandhoudingsdoel) dient

²¹ Trillingsonderzoek ENKA-terrein Ede, Bestemmingsplan ENKA-terrein EDE, Movares, 25 oktober 2018, D79-MKA-KA-1800197

echter maatregelen getroffen te worden, zoals werken buiten het broedseizoen en het egaal houden van het bouwterrein. Soortgericht ecologisch onderzoek naar teunisbloempijlstaart is nodig om te bepalen of maatregelen getroffen moeten worden. Ook is een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd. In overleg met provincie (als bevoegd gezag voor de WNB) kan wellicht een ecologisch werkprotocol worden afgesproken om dit onderzoek/ de ontheffing te vermijden. De veroorzaakte stikstofdepositie is door het stikstofregistratiesysteem vergund. De bodem- en grondwaterkwaliteit worden niet beïnvloed. Archeologische waarden in het gebied zijn bij eerdere bodemingrepen in het gebied al aangetast. Het bouwrijp maken en bouwen van woningen leidt niet tot aanvullende aantasting van vindplaatsen. Het landschap ondergaat een lichte verandering van open naar besloten en meer stedelijk maar er worden geen landschappelijk of cultuurhistorisch waardevolle elementen aangetast. Voor de thema's geluid en milieuzonering zijn mitigerende maatregelen nodig. Met die maatregelen wordt een aanvaardbaar woon-, werk- en leefklimaat gerealiseerd. Vanuit de thema's lucht en geluid zal tijdelijk lichte hinder zijn in de bouwfase. Er is echter geen sprake van langdurige milieugevolgen.

Van structureel negatieve effecten van substantiële omvang is geen sprake. Ook zijn er geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. De toetsing aan de selectiecriteria uit de bijlage 3 EU-richtlijnen 85/337/EEG maakt duidelijk dat geen sprake is van belangrijke nadelige effecten op het milieu die het opstellen van een MER noodzakelijk maken.